

BEATA ROGOWSKA-RAJDA

rogowskarajdabeata@gmail.com

*Zasady odliczania podatku VAT przy nabyciu dóbr inwestycyjnych
w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii
Europejskiej a finanse przedsiębiorstw*

Rules on VAT Deductibility as Regards Capital Goods According to the Jurisprudence of the Court
of Justice of the European Union and Finances of Enterprises

Słowa kluczowe: podatek VAT; finanse przedsiębiorstw; płynność finansowa przedsiębiorstwa; dobra inwestycyjne

Keywords: VAT; finances of enterprises; financial liquidity of an enterprise; capital goods

Kod JEL: H320; H210; H250

Wstęp

Odliczenie podatku naliczonego jest podstawowym elementem uwalniającym przedsiębiorstwo od podatku VAT¹ należnego lub zapłaconego w ramach prowadzonej przez nie działalności gospodarczej. Instytucja ta jest prawem, a nie przywilejem czy obowiązkiem, podatnika i przez mechanizm pomniejszenia podatku należnego umożliwia przerzucenie ciężaru VAT na kolejnych nabywców i – w ostateczności – na konsumenta [Famulska, 2007, s. 97]. Pomimo „przerzucalności” i typowo konsumpcyjnego charakteru podatek VAT systemowo wpływa na przepływy finansowe przed-

¹ Polską wersją podatku od wartości dodanej – podatku VAT – jest podatek od towarów i usług.

siębiorstwa [Wolański, 2007, s. 127]. Neutralność podatkowa w aspekcie odliczania VAT nie zawsze jest zatem zachowana. W niektórych przypadkach zasady dotyczące odliczania podatku VAT umożliwiają uzyskanie znacznych korzyści, w innych natomiast prowadzą do strat w finansach przedsiębiorstwa. Dotyczy to w szczególności odliczania VAT w przypadku nabycia lub wytworzenia dóbr inwestycyjnych².

Artykuł ma na celu zidentyfikowanie i analizę systemów odliczania podatku VAT w odniesieniu do wydatków na nabycie lub wytworzenie dóbr inwestycyjnych wraz z oceną ich wpływu na finanse przedsiębiorstw. W opracowaniu zastosowano metodę studiów literaturowych oraz analizę unijnych regulacji prawnych w zakresie podatku VAT, jak również orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w tym obszarze.

1. Odliczanie VAT w odniesieniu do nabytych dóbr inwestycyjnych wykorzystywanych do celów opodatkowanej VAT działalności gospodarczej

Odliczanie podatku VAT zawartego w cenie kupowanych przez przedsiębiorstwo towarów i usług jest jednym z istotnych elementów oddziałujących na jego finanse, w szczególności na płynność finansową. System odliczeń, zagwarantowany przepisami dyrektywy 2006/112/WE oraz implementującej te przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ma na celu całkowite uwolnienie przedsiębiorcy od ciężaru podatku VAT należnego lub zapłaconego w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Wspólny system podatku VAT zapewnia w ten sposób neutralność działalności gospodarczej w zakresie obciążeń podatkowych, bez względu na jej cel i rezultaty, pod warunkiem że działalność ta co do zasady sama podlega opodatkowaniu VAT [C-437/06, pkt 25; C-515/07, pkt 27; C-118/11, pkt 43]. Podatek VAT naliczony przy nabyciu lub wytworzeniu danego towaru lub usługi podlega co do zasady całkowitemu i natychmiastowemu odliczeniu. Do odliczenia uprawniony jest podatnik działający w takim charakterze w chwili nabycia lub wytworzenia dobra, natomiast prawo do odliczenia powstaje w momencie dostarczenia podatnikowi nabywanego towaru lub świadczenia podatnikowi zamówionej usługi [C-378/02, pkt 31; C-25/03, pkt 43; C-153/11, pkt 36]. Realizacja prawa do odliczenia uwarunkowana jest przede wszystkim bezpośrednim i ścisłym związkiem danego zakupu z planowanymi lub wykonywanymi czynnościami opodatkowanymi podatkiem VAT. Taki związek występuje w sytuacji, gdy ponoszone wydatki stanowią element składowy ceny dostarczanych towarów lub świadczonych usług, uwzględniającej podatek VAT [16/00, pkt 31–33; C-496/11, pkt 36–37; C-108/14, pkt 23–24].

² Na potrzeby podatku VAT za dobra inwestycyjne uznaje się towary i usługi charakteryzujące się trwałym charakterem i istotną wartością, które sprawiają, że wydatki związane z ich nabyciem z reguły nie są zaksięgowywane jako koszty bieżące, lecz podlegają amortyzacji w ciągu kilku lat obrotowych.

Odliczenie ma charakter memoriałowy, nie jest ono uzależnione od faktu zapłaty za nabyty towar lub usługę³, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia finansów przedsiębiorstwa. Im dalej wykraczają terminy płatności uzgodnione z kontrahentem poza termin zapłaty podatku VAT, tym większe zyski w obszarze płynności, ponieważ podatnik „odzyskuje” od Skarbu Państwa kwotę podatku VAT jeszcze nieuiszczoną kontrahentowi [Ciupek, Famulska (red.), 2013, s. 158]. Szczególnie korzystne jest to w przypadku zakupu dóbr inwestycyjnych charakteryzujących się znacznymi wartościami [Rogowska-Rajda, Tratkiewicz, 2014, s. 101]. Natomiast w przypadku terminów płatności „natychmiastowych” zakres strat w płynności finansowej uzależniony jest od czasu „oczekiwania” na efektywną realizację odliczenia podatku naliczonego, czyli czasu pomiędzy zrealizowaniem przez podatnika zapłaty za nabyty towar lub usługę a terminem wpłaty podatku – jeśli podatnik jest w pozycji „wplacającej”, lub terminem otrzymania zwrotu podatku (nadwyżki podatku naliczonego nad należnym lub zwrotu podatku naliczonego) – jeśli przedsiębiorstwo jest w pozycji „zwrotowej”.

Integralną częścią systemu odliczeń jest mechanizm korekty pierwotnego odliczenia w sytuacji, gdy późniejszy sposób korzystania z nabytego towaru lub usługi jest inny od zakładanego. Korekty mają bowiem na celu zwiększenie stopnia dokładności odliczeń w sposób zapewniający neutralność podatku VAT, przy czym dokonuje się ich zasadniczo dopiero w chwili zmiany przeznaczenia nabytych towarów i usług (na bieżąco). Podatnik zachowuje zatem prawo do odliczenia od chwili nabycia dobra do chwili zmiany, co jest korzystne dla jego finansów z uwagi na fakt dysponowania w tym okresie kwotą podatku naliczonego. Nie dokonuje się jednak korekty, jeśli z przyczyn niezależnych od podatnika planowane konkretne transakcje opodatkowane nie doszły do skutku lub zamierzona działalność gospodarcza nie zaowocowała transakcjami podlegającymi opodatkowaniu [C-110/94, pkt 20; C-32/03, pkt 31; C-257/11, pkt 29]. W konsekwencji przedsiębiorca nie jest obciążony podatkiem VAT nawet w sytuacji ewentualnego niepowodzenia biznesowego.

2. Odliczanie VAT w odniesieniu do nabytych dóbr inwestycyjnych wykorzystywanych do celów opodatkowanej VAT działalności gospodarczej oraz celów prywatnych

W przypadku wykorzystywania – zakupionych przez przedsiębiorstwo – dóbr inwestycyjnych, zarówno do celów prowadzonej działalności gospodarczej, jak i celów innych, przepisy unijne oraz orzecznictwo TSUE przewidują różne zasady odliczeń uzależnione od sposobu wykorzystywania tego dobra. W przypadku nabycia dobra

³ W polskich warunkach w sytuacji zalegania z zapłatą należności obejmującej podatek VAT (o 150 dni od upływu terminu płatności) przedsiębiorstwo jest zobowiązane do dokonania korekty dokonanego odliczenia.

inwestycyjnego, które podatnik planuje wykorzystywać gospodarczo oraz na cele prywatne, ma on możliwość dokonania wyboru, czy zaliczyć to dobro w całości do aktywów swojego przedsiębiorstwa czy pozostawić je w całości w ramach majątku prywatnego, wyłączając tym samym zupełnie z systemu VAT, czy też zaliczyć je do aktywów przedsiębiorstwa jedynie w zakresie wynikającym z rzeczywistego wykorzystania dla celów zawodowych [Rogowska-Rajda, Tratkiewicz, 2015, s. 38]. Jeżeli podatnik zdecydował się traktować dobra inwestycyjne wykorzystywane jednocześnie dla celów zawodowych i prywatnych jako dobra należące do przedsiębiorstwa, to podatek VAT naliczony przy nabyciu lub wytworzeniu tych dóbr podlega co do zasady całkowicie i bezpośrednio odliczeniu. Zarazem podatnik ma obowiązek zapłaty podatku VAT od prywatnego użytku tego dobra. Jeżeli jednak podatnik zdecydował się przy nabyciu dobra inwestycyjnego przyporządkować je w całości do swojego majątku prywatnego lub przyporządkować je tylko w części do swojej działalności zawodowej, to żadne prawo do odliczenia nie może powstać w odniesieniu zarówno do całości, jak i części przyporządkowanej do majątku prywatnego, nawet jeśli później, w trakcie wykorzystywania tego dobra, zostało ono włączone do majątku przedsiębiorstwa [C-434/03, pkt 23; C-72/05, pkt 21; C-460/07, pkt 39–42].

W końcu 2010 r. zasada odliczenia niezwłocznego straciła swą aktualność w odniesieniu do nieruchomości wskutek zmiany dyrektywy 2006/112/WE [2009/162/UE]. Od 2011 r. odliczenie jest możliwe tylko w takiej części, w jakiej dana nieruchomość będzie wykorzystywana do celów działalności gospodarczej. Wraz z tą zmianą wprowadzono system korekt, który pozwala na odzwierciedlenie zmian dotyczących zawodowego i pozazawodowego wykorzystywania nieruchomości, przy czym system ten uwzględnia i zwiększone, i pomniejszone zawodowe wykorzystanie. Jako konsekwencję tej zmiany zniesiono obowiązek opodatkowania użytku prywatnego w okresie tej korekty. Państwa członkowskie mogą także przyjąć fakultatywnie ten mechanizm w odniesieniu do innych dóbr inwestycyjnych⁴. Przyjęcie takiej konstrukcji rozliczeń w odniesieniu do nieruchomości wyeliminowało zasadniczą wadę poprzedniego podejścia w odniesieniu do sytuacji, gdy podatnik w momencie nabycia dobra alokował do działalności gospodarczej jedynie jego część (tę, która służyła tej działalności), a późniejsze wykorzystanie tego dobra w części przekraczającej pierwotne odliczenie do celów działalności gospodarczej uniemożliwiało stosowne zwiększenie pierwotnego odliczenia⁵.

Zasada odliczenia niezwłocznego w przypadku dóbr inwestycyjnych (z wyjątkiem nieruchomości) wypracowana przez TSUE jest bardzo korzystna dla przedsiębiorców, przede wszystkim w aspekcie ich płynności finansowej, chociaż w ocenie niektórych komentatorów prowadzi do nieuzasadnionych korzyści [Swinkels, 2009,

⁴ Przykładowo Czechy i Słowacja zastosowały ten system w odniesieniu do pojazdów samochodowych.

⁵ Wskazania jednak wymaga, że w odniesieniu do innych dóbr inwestycyjnych niż nieruchomości zasada odliczenia niezwłocznego wraz ze wskazywanymi wadami nadal obowiązuje (oczywiście w takiej części, w jakiej państwo członkowskie nie skorzystało z możliwości, jaką daje ust. 2 art. 168a dyrektywy).

s. 289]. Korzyści te, mające charakter ulgi finansowej, szczególnie są widoczne na tle sytuacji osób prywatnych, które nabywając podobne towary do majątku prywatnego, nie mają możliwości odliczenia podatku naliczonego. Natychmiastowe odliczenie – do czego nie jest uprawniona osoba nieprowadząca działalności gospodarczej – zapewnia bowiem korzyść z możliwości wykorzystania odliczonych środków, podczas gdy opodatkowanie prywatnego użytku jest odroczone i rozłożone w czasie, który to użytek z uwagi na trwałość dobra może być wieloletni. Ponadto podatek VAT pobierany od kosztów wykorzystywanych prywatnie dóbr jest prawie zawsze niższy niż cena, za jaką te dobra mogłyby zostać nabyte przez podatnika jako osobę prywatną od innego przedsiębiorcy [Opinia Rzecznika Generalnego w sprawie C-434/03, pkt 74; Opinia Rzecznika Generalnego w sprawie C-92/13, pkt 16]⁶. W konsekwencji pozagospodarcze wykorzystanie dóbr inwestycyjnych pociąga za sobą zmniejszenie obciążeń podatkowych, które może wzrastać proporcjonalnie do stopnia wykorzystania do celów pozagospodarczych. Najbardziej jest to widoczne w odniesieniu do nieruchomości, których koszt nabycia jest wysoki, wykorzystanie do celów zawodowych i pozazawodowych jest możliwe i często stosowane, a okres gospodarczej użyteczności nieruchomości jest dużo dłuższy niż okres wykorzystywania innych dóbr używanych do celów zawodowych [Opinia Rzecznika Generalnego w sprawie C-460/07, pkt 58]. To właśnie stało się przyczyną wyłączenia przez prawodawcę unijnego nieruchomości z zasady odliczenia niezwłocznego i dostosowania odliczeń w taki sposób, aby wstępne wykonywanie prawa do odliczenia naliczonego podatku VAT było jak najbardziej dostosowane do zawodowego wykorzystania dobra oraz zapobiegało określonym konstrukcjom mającym na celu osiągnięcie nienależnych korzyści finansowych [Wniosek z dnia 7 listopada 2007 r., s. 4].

3. Odliczanie VAT w odniesieniu do nabytych dóbr inwestycyjnych wykorzystywanych do celów opodatkowanej VAT działalności gospodarczej oraz celów pozostających poza systemem VAT

W przypadku zakupu dobra inwestycyjnego, które będzie wykorzystywane zarówno do celów działalności gospodarczej, jak i celów innych, pozostających poza systemem VAT, odliczenie będzie możliwe tylko w takiej części, w jakiej wydatki z tym nabyciem związane można przyporządkować działalności gospodarczej podatnika. Zgodnie z orzecznictwem TSUE zasada odliczenia niezwłocznego nie znajdzie w tym przypadku zastosowania. Brak bowiem podstaw prawnych do opodatkowania wykorzystania dobra na cele działalności pozostającej poza systemem VAT (inne niż prywatne) w sytuacji, gdy działalność ta jest dominująca u danego podmiotu

⁶ Sytuacja ta jest także przyczyną korzystania przez państwa członkowskie z ryczałtowych systemów odliczeń w odniesieniu do pojazdów samochodowych, wprowadzonych na podstawie uzyskanych decyzji derogacyjnych [zob. szerzej: Rogowska-Rajda, 2016, s. 152–153; Rogowska-Rajda, Tratkiewicz, 2017].

[C-515/07, pkt 37–39; C-92/13, pkt 25–26]. Skoro opodatkowanie takiego wykorzystywania nie jest możliwe, nie można przyznać w tym zakresie, mimo całkowitego przyporządkowania dobra inwestycyjnego do majątku przedsiębiorstwa, odliczenia podatku naliczonego w całości. Ponadto, w sytuacji późniejszego wykorzystania do celów działalności gospodarczej tego dobra w części przekraczającej pierwotne odliczenie, nie jest możliwe jego zwiększenie w drodze korekty. Prawo unijne nie przewiduje żadnego mechanizmu korekty w takiej sytuacji. Wprowadzony w 2011 r. system korekt obowiązuje tylko w przypadku wykorzystywania konkretnego dobra – nieruchomości do celów działalności gospodarczej i celów prywatnych.

Opisane zasady są korzystne dla przedsiębiorstwa w sytuacji, gdy w chwili nabycia dobra zakres wykorzystywania tego dobra do celów działalności gospodarczej jest szeroki (np. bliski 100%). Ewentualne zmniejszenie tego zakresu w kolejnych latach wykorzystywania tego dobra powoduje, co prawda, konieczność dokonania stosownych korekt pierwotnego odliczenia („na minus”), jednakże korekty te są rozłożone w czasie i dotyczą tylko części pierwotnego odliczenia przypadającego proporcjonalnie na dany rok. Korekta ta będzie zawsze niższa niż cena, za jaką te dobra mogłyby zostać nabyte przez podatnika jako osobę prywatną od innego przedsiębiorcy. Zasady odliczania częściowego będą dla przedsiębiorstwa jednak niekorzystne w przypadku, gdy w chwili nabycia dobra zakres wykorzystywania tego dobra do celów działalności gospodarczej jest minimalny (np. bliski 0%). Podatnik dokona bowiem minimalnego odliczenia podatku naliczonego, a ewentualne zwiększenie tego zakresu w kolejnych latach wykorzystywania tego dobra nie będzie już uprawniało do zwiększenia pierwotnego odliczenia w drodze korekty („na plus”).

O ile zasada dokonywania odliczenia wyłącznie w części związanej z działalnością gospodarczą wydaje się być słuszna, o tyle brak możliwości dokonania korekty w przypadku zwiększenia zakresu zawodowego wykorzystywania danego dobra w ocenie autorki narusza zasadę neutralności i niezbędne jest wprowadzenie zmian w ustawodawstwie unijnym w tym zakresie na wzór obowiązujących w odniesieniu do nieruchomości. Brak możliwości korekty powoduje, że podatnik, wykorzystując zakupione dobra inwestycyjne do celów przedsiębiorstwa, nie może uwolnić się od poniesionego ciężaru podatku, który obciąża jego działalność gospodarczą w sposób niezgodny z wymogiem neutralności podatku VAT dla podatników, co stawia go w niekorzystnej sytuacji względem innych podatników będących jego konkurentami.

4. Odliczanie VAT w odniesieniu do nabytych dóbr inwestycyjnych wykorzystywanych do celów działalności gospodarczej opodatkowanej i zwolnionej z podatku VAT

Ostatni szczególny system odliczania VAT w odniesieniu do dóbr inwestycyjnych znajdzie zastosowanie w sytuacji wykorzystywania tych dóbr wyłącznie dla celów działalności gospodarczej, jednakże zarówno tej opodatkowanej podatkiem VAT,

jak i z tego podatku zwolnionej. W takim przypadku przepisy dyrektywy 2006/112/WE dopuszczają odliczenie podatku VAT tylko w odniesieniu do tej części podatku VAT, która jest proporcjonalna do kwoty transakcji opodatkowanych podatkiem VAT. Co do zasady proporcję tę ustala się według kryterium obrotowego⁷, ponieważ w momencie powstania prawa do odliczenia nie można stwierdzić, czy dane dobro inwestycyjne rzeczywiście będzie wykorzystywane na potrzeby opodatkowanych VAT transakcji i czy faktycznie w takim zakresie, jaki przyjęto w chwili jego nabycia, po upływie roku, w którym dokonano pierwotnego odliczenia, przeprowadza się korektę dokonywanych odliczeń uwzględniającą rzeczywiste wykorzystanie danego dobra. W dalszej kolejności na podstawie tej oceny *a posteriori* ustala się prawo do odliczenia w każdym bieżącym roku okresu korekty, przy czym korekta ta jest uzależniona od zmian w zakresie prawa do odliczenia, które nastąpiły w kolejnych latach, w stosunku do prawa, które obowiązywało w roku, w którym towary zostały nabyte. Zatem prawo do odliczenia określa się niejako na nowo za każdy bieżący rok okresu korekty. W przypadku, gdy w danym roku prawo to nie przysługuje (np. dobro jest wykorzystywane wyłącznie do działalności zwolnionej) korekcie, a tym samym zwrotowi, podlega 1/5 (lub od 1/5 do 1/20 w przypadku nieruchomości) VAT nałożonego w danym roku nabycia [C-63/04, pkt 77; C-234/11, pkt 23–28].

Opisane zasady – w odróżnieniu do zasad obowiązujących w przypadku wykorzystywania dóbr inwestycyjnych, oprócz działalności gospodarczej na cele prywatne (z wyjątkiem nieruchomości) lub cele pozostające poza systemem VAT – wydają się być najbardziej wyważone z punktu widzenia finansów przedsiębiorcy oraz budżetu państwa, nie preferując żadnej ze stron. Prawo do odliczenia podatku naliczonego w chwili nabycia dobra inwestycyjnego realizowane jest bowiem jedynie w takiej części, w jakiej jest związane z czynnościami opodatkowanymi VAT. Zmiana tego zakresu – w latach późniejszych – w zależności od sytuacji oznacza obowiązek zmniejszenia tego odliczenia lub uprawnienie do jego zwiększenia. Najkorzystniejsza sytuacja dla finansów przedsiębiorcy występuje, gdy w chwili nabycia dobra zakres wykorzystywania tego dobra do celów opodatkowanej VAT działalności gospodarczej jest szeroki (np. bliski 100%), gdyż ewentualna korekta zmniejszająca pierwotne odliczenie następuje dopiero w późniejszych latach i dotyczy tylko części odliczenia przypadającej proporcjonalnie na dany rok.

Podsumowanie

Nabycie dóbr inwestycyjnych w przedsiębiorstwie ma odczuwalny wpływ na finanse przedsiębiorstw, wiąże się bowiem z koniecznością wydatkowania znacznych środków pieniężnych. Możliwość odzyskania podatku VAT zawartego w cenie niewątpliwie wpływa korzystnie na płynność finansową, jednakże w przypadku

⁷ Dyrektywa 2006/112/WE dopuszcza możliwość zastosowania innej metody niż obrotowa.

dóbr inwestycyjnych jego zakres, termin i wielkość uzależnione są od przeznaczenia i wykorzystywania tych dóbr. Odnośnie do dóbr inwestycyjnych stosowane są różne systemy odliczania podatku VAT, zdeterminowane przeznaczeniem nabytego dobra, niosące dla finansów przedsiębiorstw różne konsekwencje. Zasady dotyczące odliczania podatku VAT w przypadku wykorzystywania dobra inwestycyjnego (z wyjątkiem nieruchomości), zarówno do celów działalności gospodarczej, jak i do celów prywatnych, w sposób nieuzasadniony preferują podatników VAT, umożliwiając uzyskanie znacznych korzyści, natomiast w przypadku wykorzystywania dobra również do celów pozostających poza systemem VAT prowadzą do nieuzasadnionych uszczupień w finansach przedsiębiorstwa. Najbardziej optymalnym systemem wydaje się system odliczeń i korekt stosowany w odniesieniu do czynności opodatkowanych i zwolnionych z podatku VAT lub – bardzo podobny funkcjonalnie – system stosowany w odniesieniu do nieruchomości wykorzystywanych do celów działalności gospodarczej i celów prywatnych. Celem zachowania neutralności podatkowej w działalności gospodarczej systemy te powinny zostać ujednocnione w drodze stosownych zmian w ustawodawstwie unijnym przez zastosowanie do wszystkich przypadków wykorzystania mieszanego systemu optymalnego.

Bibliografia

- Ciupek B., Famulska T. (red.), *Strategie podatkowe przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Katowice 2013.
- Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347 z 11 grudnia 2006 r.).
- Dyrektywa Rady 2009/162/UE z dnia 22 grudnia 2009 r. zmieniająca niektóre przepisy dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 10 z 15 stycznia 2010 r.).
- Famulska T., *Teoretyczne i praktyczne aspekty funkcjonowania podatku od wartości dodanej*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Karola Adameckiego, Katowice 2007.
- Opinia Rzecznika Generalnego w sprawie C-92/13, *Gemeente's Hertogenbosch* (EU:C:2014:267).
- Opinia Rzecznika Generalnego w sprawie C-434/03, *Charles-Tijmens* (EU:C:2005:48).
- Opinia Rzecznika Generalnego w sprawie C-460/07, *Puffer* (EU:C:2008:714).
- Rogowska-Rajda B., *Pojazdy samochodowe w działalności gospodarczej w aspekcie VAT*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” 2016, z. 294.
- Rogowska-Rajda B., Tratkiewicz T., *Nieodpłatne świadczenie usług w podatku VAT w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2015, nr 11.
- Rogowska-Rajda B., Tratkiewicz T., *Odliczanie podatku naliczonego VAT od wydatków związanych z samochodami w świetle prawa unijnego*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2017, nr 4.
- Rogowska-Rajda B., Tratkiewicz T., *Skutki odwrotnego obciążenia podatkiem od towarów i usług w finansach przedsiębiorstw*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu” 2014, z. 1.
- Swinkels J.J.P., *Limitations and justification of the European Court of Justice's doctrine of asset labelling*, „International VAT Monitor” 2009, No. 4.
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2016, poz. 710 ze zm.).
- Wniosek z dnia 7 listopada 2007 r. dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej niektóre przepisy dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej COM(2007)677.

- Wolański R., *System podatkowy w Polsce*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2007.
- Wyrok TSUE w sprawie C-16/00, *Cibo* (EU:C:2001:495).
- Wyrok TSUE w sprawie C-25/03, *HE* (EU:C:2005:241).
- Wyrok TSUE w sprawie C-32/03, *Fini* (EU:C:2005:128).
- Wyrok TSUE w sprawie C-63/04, *Centralan Property* (EU:C:2005:773).
- Wyrok TSUE w sprawie C-72/05, *Wollny* (EU:C:2006:573).
- Wyrok TSUE w sprawie C-92/13, *Gemeente 's Hertogenbosch* (EU:C:2014:2188).
- Wyrok TSUE w sprawie C-108/14, *Larentia* (EU:C:2015:496).
- Wyrok TSUE w sprawie C-110/94, *INZO* (EU:C:1996:67).
- Wyrok TSUE w sprawie C-118/11, *Eon Aset Menidjmnt* (EU:C:2012:97).
- Wyrok TSUE w sprawie C-153/11, *Klub OOD* (EU:C:2012:163).
- Wyrok TSUE w sprawie C-234/11, *TEC Chaskowo* (EU:C:2012:644).
- Wyrok TSUE w sprawie C-257/11, *Gran Via Moinești* (EU:C:2012:759).
- Wyrok TSUE w sprawie C-378/02, *Waterschap* (EU:C:2005:335).
- Wyrok TSUE w sprawie C-434/03, *Charles-Tijmens* (EU:C:2005:463).
- Wyrok TSUE w sprawie C-437/06, *Securenta* (EU:C:2008:166).
- Wyrok TSUE w sprawie C-460/07, *Puffer* (EU:C:2008:714).
- Wyrok TSUE w sprawie C-496/11, *Portugal Telecom* (EU:C:2012:557).
- Wyrok TSUE w sprawie C-515/07, *VNLTO* (EU:C:2009:88).

Rules on VAT Deductibility as Regards Capital Goods According to the Jurisprudence of the Court of Justice of the European Union and Finances of Enterprises

There are different systems of VAT deductibility, in case of purchase or production of capital goods, designed to safeguard tax neutrality. The systems, determined by the intended purpose of the good, have various consequences for finances of enterprises. The article aims at identifying and analysing of the systems of VAT deductibility as regards expenditure on purchase or production of capital goods with the assessment of its impact on finances of enterprises.

Zasady odliczania podatku VAT przy nabyciu dóbr inwestycyjnych w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej a finanse przedsiębiorstw

W przypadku nabycia lub wytworzenia dóbr inwestycyjnych stosowane są różne systemy odliczania podatku VAT, mające zapewnić neutralność podatkową. Systemy te, zdeterminowane przeznaczeniem nabytego dobra, niosą dla finansów przedsiębiorstw różne konsekwencje. Artykuł ma na celu zidentyfikowanie i analizę systemów odliczania podatku VAT w odniesieniu do wydatków na nabycie lub wytworzenie dóbr inwestycyjnych wraz z oceną ich wpływu na finanse przedsiębiorstw.